

علی‌اللّٰه در آیینه نامها، کنیه‌ها و القاب

* زهرا شهرابی فراهانی

چکیده: اغلب بحثهای مربوط به اصل امامت و ولایت امیر مؤمنان رویکردی احتجاجی دارند و تبیین شخصیت و بیان فضائل حضرت علی‌اللّٰه رویکردی تبیینی است. در این نوشتار با رویکردی تبیینی و به منظور شناخت امیر مؤمنان علی‌اللّٰه اوصاف و ویژگیهای آن حضرت در قالب نامها، کنیه‌ها و القاب بیان شده است. پیشینیان نیز با نگاشت مناقب و فضائل به این رویکرد توجه خاص داشته‌اند و بر اساس پژوهشی، حدود ۲۰۰ نام و لقب در آثار اهل تسنن برای حضرت امیر احصا شده است. در این مقاله ۳۳۰ نام، لقب و کنیه همراه با معنی و ذکر منابع و مأخذ، به ترتیب الفبایی بررسی شده است.

کلید واژه‌ها: امیرالمؤمنین، فضائل / مناقب / کنیه‌ها / نامها / لقب‌ها.

مقدمه:

با نگاهی کوتاه به آثاری که درباره حضرت علی‌اللّٰه نگارش یافته، می‌توان دریافت که بیشتر این آثار، رویکردی احتجاجی دارند، نه جنبه تبیینی؛ چراکه آنچه در میان مسلمانان، محل نزاع و اختلاف به شمار می‌رفته، اصل امامت و وصایت و خلافت بالفصل حضرت امیر بوده است. این سخن بدان معنا نیست که تبیین شخصیت امیر مؤمنان علی‌اللّٰه با حل مسئله امامت و خلافت، هیچ ارتباطی ندارد؛ بلکه

---

*. عضو هیئت علمی دانشکده تربیت معلم.

مقصود این است که «تبیین» و «احتجاج» دور رویکرد متفاوت‌اند. در رویکرد تبیینی، پژوهندۀ به دنبال حل مسئله خلافت نیست؛ بلکه مسئله او این است که «علی که بود؟ چه بود؟ چه پیامی برای انسانها داشت؟ و...» و البته در پایان پژوهش، پاسخ پرسش نخست نیز در فراچنگ او خواهد بود. روشن است که برای شناخت علی^ع باید با اوصاف و ویژگی‌های او آشنا شد و تردیدی نیست که نامها، کنیه‌ها و القاب آن حضرت نشان دهنده اوصاف و ویژگی‌های ایشان‌اند.

دانشمندان مسلمان از دیر باز - همان‌گونه که رویکرد احتجاجی را در پیش گرفته‌اند - به جنبه تبیینی نیز نظر داشته‌اند و چنین به نظر می‌رسد که عموم کتابهایی که عالمان شیعی و سنّی تحت عنوانین «مناقب» و «فضائل» نوشته‌اند، در راه دستیابی به این مهم بوده است. برخی از این نویسندها، بخشی از کتاب خود را به یادکرد نامها و القاب امیر مؤمنان، اختصاص داده‌اند؛ نامها و القابی که همگی از زبان رسول خدا^ع و ائمه هدی^ع نقل شده است؛ برای نمونه: طبری صغیر در «دلائل الإمامة»، ابن شهرآشوب در «المناقب»، امین‌الاسلام طبرسی در «إعلام الوری» و ابن ابی‌الفتح اربلی در «کشف الغمة».

در این میان، تلاش مرحوم آیت‌الله مرعشی نجفی، در چهارمین مجلد «ملحقات إحقاق الحق» جایگاه ویژه‌ای دارد. ایشان با تحقیقی دامنه‌دار در آثار نویسندها اهل تسنّن، بیش از دویست نام و لقب برای حضرت علی^ع یاد می‌کند که همه، بر اساس سخنان نبی اکرم^{صلی الله علیه و آمين} است.

باری، آنچه در ادامه خواهد آمد، بخشی است از کوششی ناچیز در همین راستا که به جز شرح نهج‌البلاغه ابن‌ابی‌الحدید، با استفاده از آثار و مؤلفات شیعه، فراهم آمده است. امیدواریم این گرداوری در آینده، تکمیل شود و شمار افزون‌تری از نامها و القاب امیر مؤمنان^ع را به دست دهد.

یادآوری می‌کنیم با توجه بدانکه این نامها عموماً عین عبارات و گاه برگرفته از احادیث معصومان‌اند، پندار و گمان مبالغه و زیاده‌گویی در آنها منتفی است. نیز

می‌افزاییم که برگردان فارسی این نامها تنها در مواردی که لازم به نظر رسیده، آمده است. در پایان، از آقای «هادی تاجیک» - که در مستندسازی این نامها و لقب همکاری داشته‌اند - سپاسگزاری می‌کنیم.

١. آیةُ اللهِ الْعَظِيمِ: بزرگترین نشانه خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢. آیةُ اللهِ الْكَبِيرِ (٤٤: ج ٢٥، ص ١٦٩)
٣. ابْنُ عَمٍّ الرَّسُولِ (٤٤: ج ٣٣، ص ٢٤٧)
٤. أَبُو الْأُمَّةِ (٣٥: ج ١، ص ٢٤٢)
٥. أَبُو الْأَئْمَةِ (٤٤: ج ٣٧، ص ١٠٩)
٦. أَبُو ترَابِ (٤٤: ج ٣٥، ص ٦٦)
٧. أَبُو الْحَسِنِ (١١: ج ١، ص ٦٥)
٨. أَبُو الْحَسِنِينِ (١١: ج ١، ص ٦٥)
٩. أَبُو الْحَسِنِينِ (٤٤: ج ٣٣، ص ٢٤٧؛ ٣٧: ص ٧٧؛ ٦: ج ٣٢، ص ١١٨)
١٠. أَبُو ذُرِّيَّةَ [الرَّسُولِ] (٥١: ج ٥، ص ٢٣١؛ ٤٤: ج ٢٦، ص ٣٣١)
١١. أَبُو الْمُؤْمِنِينِ (٣٥: ج ٢، ص ٩٣)
١٢. أَحْسَنُهُمْ عَمَلاً: نیکوترینشان از جهت عمل (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٤٥٤: ج ٢، ص ٥٩٢)
١٣. أَحْوَطُهُمْ عَلَى الْإِسْلَامِ: باحتیاطترینشان بر اسلام (٤٤: ج ٩٨، ص ٢١٨)
١٤. أَحْوَطُهُمْ عَلَى رَسُولِ اللهِ: باحتیاطترینشان بر رسول خدا (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٨، ٣٣٨)
١٥. أَخْلَصُهُمْ إِيمَانًا: خالصترین ایشان از جهت ایمان (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٣: ج ٢، ص ٣٨٧)
١٦. أَخْوَ الرَّسُولِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦١؛ ٤٢: ص ٤٢؛ ٣٦١: ص ٦٤٦)
١٧. أَخْوَفُهُمْ لِلَّهِ: ترسندهترینشان از خدا (١٩: ص ٤٤؛ ٢٤١: ص ٩٧، ج ٣٧٧)
١٨. أَذْنُ اللهِ الْوَاعِيَةِ: گوش شنوای خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
١٩. أَرْفَعُهُمْ دَرَجَةً: بلندترینشان از حیث درجه (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢)

٢٠. أَزْهَدُ الْزّاهِدِينَ: بی رغبترین زاهدان به دنیا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢١. أَسْدُ اللَّهِ فِي الْوَغْيِ: شیر خدا در غوغای کارزار (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٢. أَسَدُهُمْ رأيَاً: اوکه رأیش محکم ترین و مناسب ترین آرا بود (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
- ج ١، ص (٢٢٤)
٢٣. اسْمُ اللَّهِ الرَّضِيٰ: نام پسندیده خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٤٥، ٣٠١، ٣٠٥؛ فرحة الغری، ص ٤٦)
٢٤. أَشْجَعُهُمْ قَلْبًا: اوکه قلبش شجاع ترین و دلیر ترین قلبها بود (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢)
٢٥. أَشَدُهُمْ خِصَاماً: جنگجو ترین ایشان به هنگام نبرد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٢٦. أَشَدُهُمْ يَقِيناً: صاحب استوار ترین یقین (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٢٧. أَشْرَفُ عِتْرَةِ [الرَّسُول]: شریف ترین فرد خاندان رسول خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٢)
٢٨. أَشْرَفُهُمْ مَنْزِلَةً: جایگاهش بر جسته ترین جایگاهها بود (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢)
٢٩. الْأَصْلُ الْقَدِيمُ: گوهر دیرینه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٣٠. أَصْوَبُهُمْ مَنْطِقاً: دارای صحیح ترین کلام (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٣١. أَعْرَفُهُمْ بِالْأَمْوَرِ: داناترین شان به کارها (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٤٤: ج ٤٢، ص ٣٠٣)
٣٢. أَعْظَمُهُمْ عَنَاءً: بزرگ ترین شان از جهت رنج دیدن در راه خدا (٤٤: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٢٥: ج ٩٧، ص ٣٢١، ٣٥٤، ٣٣٨)
٣٣. أَفْضَلُهُمْ مَنَاقِبَ: برترین شان از حیث فضیلت (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٣٤. أَقْدَمُهُمْ إِيمَانًا: پیش قدم ترین ایشان در ایمان (٤٤: ج ٩٨، ص ٢١٨)
٣٥. أَكْثَرُهُمْ سَوَابِقَ: سابقه دار ترین شان در اسلام (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٣٦. أَكْثَرُهُمْ يَقِيناً: اوکه بیش از همه به خدا و پیامبر و... یقین داشت (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧؛ ٣٨: ج ١، ص ٢٦٣)

٣٧. أَكْرَمُهُمْ عَلَيْهِ: گرامي ترين ايشان نزد پيامبر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٣٨. إِمَامُ دَوِيِ الْأَلْبَابِ: پيشواي خردمندان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٣٩. إِمَامُ الصَّالِحِينَ: پيشواي شايستگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٩)
٤٠. إِمَامُ الْمُتَقِّيَّينَ: پيشواي پرهيزکاران (٤٤: ج ١٨، ص ٣٤٠؛ ٣٤٠: ص ٩٧)
٤١. إِمَامُ الْمُخْلِصِينَ: پيشواي بي آليشان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٤٢. إِلَمَامُ النَّاصِحِ: پيشواي خيرخواه (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٣؛ ٢٢٣: ج ٩٧، ص ٢٨٧)
٤٣. أمير الجوش: فرمانده لشگرها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٤٤. أمير الغروات: فرمانده جنگها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٤٥. أمير المؤمنين: فرمانده مؤمنان (٤١: ج ٤، ص ٥٧٠)
٤٦. أمين الله (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢٣)
٤٧. أمين [الله] الأوفي: امين باوفاتر خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٤٨. أمين [الرسول] (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩)
٤٩. الائزع البطين: باز پيشانى (کسى که موی دوسوی پيشانى اش ريخته باشد) فراخ سينه (٥١: ج ١٨، ص ١٥١؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٥٠. أوّلُ الْعَالِيَّةِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٥١. أوّلُ الْقَوْمِ إِسْلَامًا: نخستين کسى که اسلام را پذيرفت (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٤)
٥٢. أوّلُ مَظْلُومٍ: نخستين کسى که در راه خدا ستم ديده (٤١: ج ٤، ص ٥٦٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٦٥)
٥٣. أوّلُ مَنْ آمَنَ بِالله: نخستين کسى که به خدا ايمان آورد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩)
٥٤. أوّلُ مَنْ غُصِّبَ حَقًّا: نخستين کسى که حقش غصب شد (٤١: ج ٤، ص ٥٦٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٥٥. أوّلُ كَلَامًا: نخستين آنان در سخنوري (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٥٦. ايليا: (عبراني است). (٤٤: ج ١٠، ص ٥٢)
٥٧. بَابُ الله (٤١: ج ١، ص ١٤٥؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩)

٥٨. بَابُ حِكْمَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ: در دانش پروردگار جهانیان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٥)
٥٩. بَابُ مَدِينَةِ الْعِلْمِ: در شهر دانش (٤٤: ج، ٣٣، ص ٢٨٢؛ ٣٥، ص ٤٥)
٦٠. شَدِيدُ الْأَيْاسُ: سخت جنگ آور (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥)
٦١. بَحْرُ الْعِلْمِ الْمَسْجُورُ: دریای جوشان ولبریز دانش (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٦٢. بَحْرُ الْعُلُومِ: دریای دانشها (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٣)
٦٣. الْبَدْرُ الْمُضِيءُ: ماه درخشان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٧)
٦٤. الْبُرْهَانُ الْمُتَنَيِّرُ: برهان نوربخش (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٦٤)
٦٥. تَاجُ رَأْسِ [الرَّسُولِ]: تاج سر پیامبر (٤٤: ج، ١٠٥، ص ١٠٨)
٦٦. التَّالِيُّ كِتَابُ اللَّهِ: دنباله روکتاب خدا (٤٤: ج، ٤٣، ص ٣٥٩)
٦٧. التَّالِيُّ لِرَسُولِ [اللَّهِ]: دنباله رو رسول خدا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٥)
٦٨. الشَّرُّ الْجَنِّيُّ: میوه تازه چیده شده (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥)
٦٩. جَلِيلًا فِي السَّمَاوَاتِ: شکوهمند در [میان اهل] آسمان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٩)
٧٠. جَنْبُ اللَّهِ: برترین سمت خدا (٤١: ج، ١، ص ١٤٥؛ ٢٥: ج، ٢، ص ٥٨٩)
٧١. جَنْبُ اللَّهِ الْمَكِينُ: طرف با منزلت خدا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣١٩)
٧٢. حَاكِمُ يَوْمِ الدِّينِ: حکمران روز جزا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠)
٧٣. حَامِلًا لِرَايَتِهِ: پرچمدار پیامبر (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
٧٤. حَامِلُ الْلَّوَاءِ: پرچمدار سپاه اسلام (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٣١)
٧٥. حَائِزُ دَرَجَةِ الصَّبَرِ: حائز درجه شکیبایی (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٦٤)
٧٦. حَبْلُ اللَّهِ الْمَتَيْنِ: ریسمان استوار خدا (٤٤: ج، ٢٥، ص ١٤٦؛ ٣٢٣؛ الاختصاص، ص ٢٤٨)
٧٧. حَبِيبُ اللَّهِ (٢٥: ج، ٢، ص ٥٨٩)
٧٨. حُجَّةُ الْأَبْرَارِ: حجت نیکان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٧٩. حُجَّةُ اللَّهِ (٤١: ج، ٤، ص ٥٧٠؛ ٢٥: ج، ٢، ص ٥٨٩؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٢١)
٨٠. حُجَّةُ اللَّهِ الْبَالِغَةِ: دلیل قاطع و کاملاً رسای خدا (٥١: ج، ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٠)

٨١. حُجَّةُ [الله] عَلَى بَرِيَّتِهِ: دلیل خدا بر مخلوقاتش (٤٤: ج، ٣٨، ص ١٠٠)
٨٢. حُجَّةُ الله عَلَى عِبادِهِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٤٢)
٨٣. حُجَّةُ [الله] عَلَى الورَى (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
٨٤. حُجَّةُ الله الْكُبْرَى: بزرگ‌ترین حجت خداوند (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٧)
٨٥. حُجَّةُ الْخِصَامِ: دلیل قاطع بر خصوصیت‌کنندگان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٧٩)
٨٦. حُكْمُ الله في أَرْضِهِ: حکم خدا در زمینش (٤٤: ج، ٩٧، ص ٤٠٩)
٨٧. حَلِيفُ الْحِرَابِ: ملازم محراب (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٨٨. خَاتَمُ الْمَحْصُى (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٣)
٨٩. خازِنُ عِلْمِ الله: خزانه‌دار دانش خداوند (٤٤: ج، ٣٩، ص ٣٣٥؛ ١٩، ص ٣٧؛ ٣٥، ص ٨٣)
- روضه الواعظین، ۱، ص ۱۰۱
٩٠. خاصَّةُ الله: برگزیده خدا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٧)
٩١. خاصَّةُ نَفْسِ الْمُتَنَجِّبِينَ: وزیر جان برگزیدگان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٤٠٩)
٩٢. خالِصُ الْأَخْلَاءِ: پاک‌ترین دولستان صمیمی (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٩٣. خالِصَةُ الرَّسُولِ: چکیده پیامبر (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٥)
٩٤. خالِصَةُ الله (٢٥: ج، ٢، ص ٥٨٩)
٩٥. خامِسُ أَهْلِ الْعَبَاءِ: پنجمین نفر «اهل عبا» (٤٤: ج، ٣٣، ص ٢٤٧؛ ٩٧، ص ٣٠١؛ ٥، ص ٣٧؛ ٦، ص ٣٧)
٩٦. خلِيقَةُ الرَّسُولِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣١)
٩٧. خَلِيلُ الله (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣١٧؛ ٣٩، ص ٢٩١؛ ٤٨، ص ٧٨؛ ٤٧٦، ص ٣٩؛ ٣٣، ص ٧٤٢)
٩٨. [خَلِيلٌ] في السَّمَاوَاتِ: کسی که اهل آسمان او را خلیل می‌نامند (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٩)
٩٩. خَلِيلُ النُّبُوَّةِ: دوست پیامبری (٥١: ج، ١٠، ص ٢٢٢)
١٠٠. خَيْرَةُ [الرَّسُولِ] مِنْ أُسْرَتِهِ: بهترین برگزیده‌های رسول از خاندانش (٣٩، ص ٦٨٥)
١٠١. ج، ١٠، ص ٤٤؛ ٢٢٠، ص ٣٧٢؛ ٥، ص ٤٩٣
١٠٢. خَيْرُ الْمُؤْمِنِينَ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٥)
١٠٣. خَيْرُ الْوَصِيَّينَ (٤١: ج، ٣، ص ٤٨٤؛ ٢٥، ص ٥٧٢)؛ الإختصاص، ص ٧٣

١٠٣. الدَّوْحَةُ الْهَاشِمِيَّةُ: درخت شکوفان و تنومند خاندان هاشمی (٤٤: ج ٩٩، ص ٢١٢؛ ٧: ج ٤٤، ص ٣١)
١٠٤. دَيَانُ الدِّينِ بِعَدْلِكَ: حاکم قیامت بر اساس عدل تو (خداوند) (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٧)
١٠٥. دَيَانُ يَوْمِ الدِّينِ: حاکم روز قیامت (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٥؛ ٣٣٦)
١٠٦. دِينُ اللَّهِ الْقَوِيمُ: دین راست و درست و پابرجای خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩؛ ٢٨: ج ١، ص ١٣)
١٠٧. الذَّابُ عَنِ الدِّينِ: مدافع سرسخت از دینش (دین خدا) (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٣)
١٠٨. ذُوالقَرَبَاتِ (٤٤: ج ٢٦، ص ٦)
١٠٩. راغبًاً فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ: مشتاق و خواهان آنچه خدا و عده داده است. (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٣؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٣٢: ج ٦، ص ٢٧٣)
١١٠. الرَّشِيدُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٩؛ ٤: ص ٩٤)
١١١. الرَّقُّ الْمَنْشُورُ: صحیفه گشوده (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٧: ص ٨٢)
١١٢. رُكْنُ الْأُولَيَاءِ: اساس دوستان خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧؛ ٣٧٩)
١١٣. الزَّنَادُ الْقَادِحُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
١١٤. زَوْجُ الْبَتُولِ: همسر زهرای بتول (٤٤: ج ٣٣، ص ٣٤؛ ٢٤٧، ص ٢٨٢؛ ٣٤: ج ٣٥، ص ٤٥؛ ٩٧: ص ٣٠٥)
١١٥. زَيْنُ الصَّدِيقِينَ: زینت راستی پیشگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
١١٦. زَيْنُ الْمُوَحَّدينَ النُّجَباءِ: زینت یکتاپرستان نجیب (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
١١٧. ساقِ السَّلَسَبِيلِ الزُّلَالِ: ساقی چشمۀ بسی گوارا و پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧)
١١٨. ساقِ الْمُؤْمِنِينَ بِالْكَاسِ مِنْ حَوْضِ الرَّسُولِ الْمَكِينِ الْأَمِينِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١١٩. سامِعُ السِّرِّ وَ النَّجْوَى: شنوnde راز و نیاز (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠)
١٢٠. سَبِيلُ اللَّهِ: راه آشکار خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣١٩)
١٢١. سِدْرَةُ الْمُنْتَهَىِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣٤٩)
١٢٢. السَّرَاجُ الْمُنْيِرُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٦؛ ٣٧٧)

١٢٣. سِرُّ اللَّهِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
١٢٤. سَفِيرُ اللَّهِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٤٣، ٣٧٧)
١٢٥. سَلِيلُ الْأَطَائِبِ: چکیده پاکزادتران (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
١٢٦. سَلِيلُ الْأَطْهَارِ وَعَنَاصِرِ الْأَخْيَارِ: چکیده پاکان و خوبان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٦)
١٢٧. سَيِّدُ السَّادَاتِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
١٢٨. سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٣)
١٢٩. سَيِّدُ الصَّدِيقَيْنَ: آقاي راستي پيشگان (٤٤: ج، ٣٨، ص ١١١؛ ٥٧، ص ٣٠٢؛ ٩٧، ص ٢٨٥؛ ٢٨٥، ص ٦)
١٣٠. سَيِّدُ الْمُتَقْبِلِينَ الْأَخْيَارِ: آقاي تقوا پيشگان نيك (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥)
١٣١. سَيِّدُ الْمُسْلِمِينَ (٤١: ج، ١، ص ٤٤٢؛ ٣٢: ج، ٦، ص ٥٦؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٢؛ ٣١: ص ٣٤٥)
١٣٢. سَيِّدُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمَنَاتِ (٥١: ج، ٦، ص ٣٨٤؛ ٤٤: ج، ٨٨، ص ٣٥٧؛ ٢٩: ص ٣٣٠)
١٣٣. سَيِّدُ الْوَصِيَّينَ (٤١: ج، ٣، ص ٢٠١؛ ٤٢: ج، ٨، ص ٤٩؛ ٣٢: ج، ٦، ص ١٩؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
١٣٤. سَيِّفُ اللَّهِ (٤٤: ج، ٤٠، ص ٣٢؛ ٤٢: ج، ٣٨؛ ١٥١، ص ٣١؛ ٣٠: ص ٥٠٥؛ ٣٠: ص ١٦١)
١٣٥. سَيِّفُ اللَّهِ الْمَسْلُولُ: شمشير از نیام برون شده خداي (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٢: ج، ٣، ص ٣؛ ١١: ج، ١، ص ٦٧)
١٣٦. سَيِّفُ ذِي الْجَلَالِ (٥١: ج، ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٠)
١٣٧. سَيِّفًا لِنُبُوَّةِ الرَّسُولِ: (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
١٣٨. شاهد [يوم الدين] (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٠؛ ٣٣٠، ٩٩، ص ٢١٨)
١٣٩. شاهدًا عَلَى أُمَّةِ الرَّسُولِ: گواه بر امت فرستاده خدا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
١٤٠. الشَّاهِدُ لِلَّهِ: گواه خدا (٤٤: ج، ٩٧، ص ٤١٠)
١٤١. شَجَرَةُ التَّقْوَى: درخت تنومند و سربلند پرهيزکاري (٥١: ج، ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠)
١٤٢. شَجَرَةُ طَوْبِيٍّ (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣٠: ص ٢٢١)
١٤٣. شَجَرَةُ النَّبِيَّةِ: درخت نبوی (٥٨: ص ٢٦)
١٤٤. الشَّهَابُ الثَّاقِبُ: شهاب شکافنده (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)

١٤٥. الشهيد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١؛ ٤١: ج ٤، ص ٥٦٩؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٦٨)
١٤٦. صابر المُتَحِنِينَ: شکیبای آزمودگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
١٤٧. صاحبُ الآيات الباهرات: صاحب نشانه‌های درخشان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٤٨. صاحبُ الأَيَّام المذكورة: صاحب روزهای یادشده (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
١٤٩. صاحبُ الْحَوْضِ وَ السَّقَايَةِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣١)
١٥٠. صاحبُ الدَّلَالَاتِ وَ الْآيَاتِ الْبَاهِرَاتِ وَ الْمُعْجَزَاتِ الْقَاهِرَاتِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥١. صاحبُ السَّوَابِقِ وَ الْمَنَاقِبِ وَ التَّجَدَّدِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥٢. صاحبُ الغَزَوَاتِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
١٥٣. صاحبُ الْكَرَّةِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٩)
١٥٤. صاحبُ الْمُعْجَزَاتِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
١٥٥. صاحبُ الْقَامِ الْمَحْمُودِ (٥١: ج ١٤، ص ٢٠٩)
١٥٦. صاحبُ الْمَوَاقِفِ الْمَشْهُورَةِ (٤٧: ج ١، ص ١٣؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
١٥٧. صاحبُ النُّهَى وَ النَّفْضِ وَ الطَّوَائِلِ وَ الْمَكْرُمَاتِ وَ النَّوَائِلِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥٨. الصادق (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٩)
١٥٩. صالح المؤمنین: شایسته ترین مؤمنان (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠؛ ١٢: ج ٤٢؛ ٥٧٠: ص ٤٩٠)
١٦٠. الصدیق: راستی پیشه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٦١. الصدیق الأکبر (٣٢: ج ٦، ص ١٩؛ ٤٤: ج ٣٨، ص ٢٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧؛ ٣: ص ٨٠)
١٦٢. صراطُ الله المستقيم: راه راست خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٣)
١٦٣. صراطُ الله الواضح: راه روشن خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
١٦٤. الصراطُ الواضح (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧)
١٦٥. صفوۃ الله (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧١، ٢٩٣، ٢٨٥، ٢٩٩؛ ٣٠١: ص ٢٦؛ ٣: ص ٩٠؛ ٢٦: ص ٥٩)
١٦٦. صہر الرسول: داماد فرستاده خدا (٥٠: ص ٥٩؛ ١: ج ٣، ص ٢٦؛ ٣: ص ١٥٩)
١٦٧. ضریغام آجام: شیر بیشه‌ها (٤٤: ج ٢١، ص ١٨؛ ٤٥: ص ٤٢، ٣٦؛ ٢: ج ٣، ص ١٢٩، ٢٧٧؛ ١٠٩: ص ١٠٩)

۱۶۸. ضیاءُ الله: روشنایی خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۴۷)
۱۶۹. طالبًاً ما عند الله: خواستار آنچه در نزد خداست (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۲۱، ۳۳۸، ۳۷۷؛ ۲۷۳، ۳۰۵، ۲۹۹، ۳۰۵: ص ۲۸۱)
۱۷۰. الطاهر (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۰۵، ۳۹: ص ۳۹)
۱۷۱. طه (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۵)
۱۷۲. الطهُر (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۰۵، ۳۱۹: ص ۳۱۹)
۱۷۳. العادلُ في الرعية: دادگر در میان مردم (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۳۱، ۳۶۴)
۱۷۴. عاقدُ عَهْدِ الله (۴۴: ج ۹۷، ص ۴۰۹)
۱۷۵. العالمُ المُبِين (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۱۷۶. عبد الله (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۸، ۳۱۹: ص ۳۲۶)
۱۷۷. العَدْدُ لِلمَعَاد: توشهای برای رستاخیز (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۶۱)
۱۷۸. العدل: حقیقت عدل (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۴۷)
۱۷۹. عُرْوَةُ الله الْوُثْقَى: دستاویز محکم الاهی (۴۴: ج ۴۰، ص ۵۷، ۹۷: ص ۳۲۳؛ ۲۴: ص ۱۷)
۱۸۰. عِصَمَةُ الْأُولَيَاء: زمام دولستان خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳، ۵: ص ۶۰۸)
۱۸۱. عِصَمَةُ الدِّين (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۸۲. عِصَمَةُ الْمُؤْمِنِينَ (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱، ۳۵۷: ۵: ص ۶۰۸)
۱۸۳. عظیماً عند الله: بزرگ در نزد خدا (۲۵: ج ۹۷، ص ۰۹۲، ۴۴: ج ۳۳۸، ۳۵۴)
۱۸۴. العظیم المیاس: بسیار نیرومند (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۵)
۱۸۵. العَلَمُ الزَّاهِر: درفش درخشان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۸۶. عَلَمُ التُّقِّ: پرچم پرهیزکاری (۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲، ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۲۱، ۳۳۶)
۱۸۷. عَلَمُ لِدِينِ الله: پرچمی برافراشته برای دین خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۹۸: ۵: ص ۴۷۳)
۱۸۸. عَلَى الْكَافِرِينَ عَذَابًا صَبَّاً وَ غَلَظَةً وَ غَيْظًا: برکافران عذابی و درشتی و تندی و خشم (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۳۸، ۳۷۷)
۱۸۹. عِمَادُ الْأَنْقِيَاء: ستون پرهیزکاران (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳، ۵: ص ۶۰۸)
۱۹۰. عِمَادُ الْأَصْفِيَاء: ستون برگزیدگان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷، ۳۷۹)

١٩١. عَمُودُ الدِّين: ستون دین (٤١: ج ١، ص ٢٩٣، ٤: ص ٥٧٠؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٥٨٩) (٢٩٣)

١٩٢. مَنْ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ: کسی که «ام الکتاب» در نزد اوست (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٢)

١٩٣. مَنْ عِنْدَهُ تَأوِيلُ الْمُحْكَمِ وَالْمُتَشَابِهِ: کسی که تأویل آیات محکم و متشابه در نزد اوست (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٢)

١٩٤. عَيْبَةُ عِلْمِ اللَّهِ: رازگاه دانش خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٧؛ ٣٣٦: ص ٥؛ ٧١٢: ص ٣٩؛ ص ٢٨١) (٤٩١: ص ٣٩)

١٩٥. عَيْبَةُ غَيْبِ اللَّهِ: رازگاه غیب خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٧؛ ٥: ص ٤٧٣)

١٩٦. عَيْنُ اللَّهِ النَّاظِرَةِ: چشم بینای خدا (٤٤: ج ٢٤، ص ١٩٨؛ ٣٧٥، ٣٠٥: ص ٥؛ ٣٧٥، ٣٠٥: ص ٦٠٨)

١٩٧. غَالِبُ كُلِّ غَالِبٍ (٤٤: ج ٤١، ص ٧٢؛ ٢: ج ٢، ص ٩١؛ ٣: ص ٨١)

١٩٨. غِيَاثُ الْمَكْرُوبِينَ: فریدارس گرفتاران (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥)

١٩٩. فَارِسُ الْمُؤْمِنِينَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)

٢٠٠. الْفَارُوقُ الْأَعْظَمُ: بزرگترین جداکننده حق از باطل (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٧؛ ٣٧٧، ٣١٧: ج ٢٨، ص ٢٨) (٦٠٣: ص ٦؛ ٧٣: ص ١)

٢٠١. الْفَارُوقُ بِالْقِسْطِ: جداکننده حق از باطل به عدل (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)

٢٠٢. فَارُوقُ بَيْنِ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ (٤٤: ج ٣٢، ص ٢٦٤؛ الارشاد ١، ص ٣١؛ ٣٥: ج ١، ص ٤٩؛ ٢٤٥: ص ٢٤٥) (٢٠٥: ص)

٢٠٣. الْفَارُوقُ الْمَبِينُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٤١٠)

٢٠٤. فَاصِلُ الْحُكْمِ: یک طرفه کننده داوری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)

٢٠٥. فَائِزُ بَعَظِيمِ الْأَجْرِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)

٢٠٦. الْفَرَعُ الْكَرِيمُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣١٥، ٣٠٥: ص ٣١)

٢٠٧. فَصْلُ الْخَطَابِ: فرجام داوری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)

٢٠٨. فُلُكُ الْتَّجَاوِيَةِ: کشتی نجات و رستگاری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)

٢٠٩. قَاتِلُ خَيْرِ: کشنده خیر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٣٧٦، ٣٧٣: ص ٣٧٦)

٢١٠. قَاتِلُ الْمُشْرِكِينَ: کشنده مشرکان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣٠٥: ص ٣٠٥؛ ٣٨: ج ٢٦٨، ص ٢٦٨)

۲۱۱. القَاسِمُ بِالسُّوَيْةِ: تقسیم کننده بر اساس برابری (۴۴: ج ۳۳، ص ۹۷؛ ۴۵: ص ۳۳۱، ۳۳۴) (۳۶۴)
۲۱۲. قَاصِمُ الْكَفَرِ: شکننده کافران (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۸۷؛ ۷: ص ۴۸۵؛ ۳۳: ص ۳۹۹)
۲۱۳. قَالِعُ الصَّخْرَةِ: از بین برگ‌نده سنگ بزرگ (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱؛ ۳۷۵؛ ۵: ص ۶۰۸)
۲۱۴. قَامِعُ الْكُفَّارِ: سرکوب کننده کافران (۲: ج ۳، ص ۲۸۳)
۲۱۵. قَائِدُ الْغُرُّ الْمُحَاجِلِينِ: پیشو و شرافتمان روشن جیین (۴۱: ج ۱، ص ۴۴۲؛ ۲۵: ج ۲، ص ۶۰۵؛ ۳۲: ج ۶، ص ۵۶؛ ۵۱: ج ۱۰، ص ۲۲)
۲۱۶. قُدوَّةُ الصَّادِقِينِ: مقتدای راستان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۲۱۷. قُدوَّةُ الصَّالِحِينِ (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)
۲۱۸. قُدوَّةُ الصَّدِيقِينِ (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۹)
۲۱۹. قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَ النَّارِ: قسمت کننده بهشت و دوزخ (۴۱: ج ۴، ص ۵۷۰؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۵؛ ۱۹: ص ۴۰۶؛ ۴۲: ص ۴۴۰؛ ۳۶: ج ۲، ص ۱۷)
۲۲۰. كَاشِفُ الْكَوْبِ عَنْ وَجْهِ الرَّسُولِ: برطرف کننده گرفتگی از چهره پیامبر (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷، ۳۸۰؛ ۲: ج ۲، ص ۲۲۷؛ ۳۵: ج ۲، ص ۱۴؛ ۸۱: ص ۱۲۲)
۲۲۱. كَالْجَبِيلِ لَا تَحِرِّكِ الْعَوَاصِفُ: همانند کوهی است که بادهای تند نیز آن را به حرکت در نیاورند (۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۲۸، ۳۲۱)
۲۲۲. كَبِيرًا فِي الْأَرْضِ: او که در زمین، بزرگ به شمار می‌آید (۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲؛ ۱۹: ص ۴۴؛ ۳۸۷)
۲۲۳. الْكِتَابُ الْمَسْطُورُ: کتاب نوشته شده (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۲۲۴. الْكَرِارُ (۲: ج ۲، ص ۸۴؛ نهج الحق، ص ۳۲۵)
۲۲۵. الْكَرِيمُ (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۵۲)
۲۲۶. كَلِمَةُ الرَّحْمَنِ: بنده خدای بخشندۀ (۴۴: ج ۹۷، ص ۲۸۷، ۲۹۰، ۳۳۰)
۲۲۷. كَنْفُ الْفُقَرَاءِ: حامی تهییدستان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳)
۲۲۸. الْكَوَكِبُ الدَّرِيِّ: اختر درخشنان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۵؛ ۵: ص ۶۱۰)
۲۲۹. كَهْفُ النَّجَاهِ: پناهگاه نجات (۴۴: ج ۹۷، ص ۴۰۹)
۲۳۰. لِلْمُؤْمِنِينَ غَيْثًا حِصْبًا وَ عَلِمًا: برای مؤمنان باران رحمت و پرخیر و دانش است (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۷)

٢٣١. لَهُ طَوْبِي وَ حُسْنَ مَآب (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٣٢. لَيْثُ قَسْوَرَةُ (٤٤: ج ٢١، ص ١٨؛ ديوان على، ص ٢١٦؛ ٢: ج ٣، ص ١٢٩)
٢٣٣. لَيْثُ الْمُوَحَّدِين (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥)
٢٣٤. الْمَاضِي عَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ: درگذرنده بر آیین و روش پیامبر خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٢؛ ٥: ص ٤٩٣)
٢٣٥. مَأْمُورٌ بِالإِجَابَةِ (٤٤: ج ٩٩، ص ٢١٢)
٢٣٦. الْمَبْعُوثُ إِلَى كَافَّةِ النَّاسِ: برانگیخته شده به سوی همه مردم (٤٤: ج ٩٧، ص ٢١٧)
٢٣٧. مُبَلَّغُ عَنِ النَّبِيِّ (١٣: ص ٤٣٢)
٢٣٨. مُبِيدُ الْكَتَائِبِ الشَّدِيدِ: نابودکننده لشکرهای قدرتمند (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥)
٢٣٩. مُبَيِّنُ الْمُشَكِّلَاتِ: بیانکننده مشکلات (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٤٠. الْمُتَصَدِّقُ بِالْخَاتَمِ فِي الْمُحَارَبِ: صدقه دهنده انگشت در حال نماز (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٣٧؛ ٦٠٨: ص ٨٠)
٢٤١. الْمُثْمِرَةُ: ثمریخشن (٤٤: ج ٩٩، ص ٢١٢؛ ٧: ص ٣١)
٢٤٢. الْمَحَجَّةُ الْوَاضِحَةُ: راه پیدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٤٣. مُحَلِّلُ الطَّيِّبَاتِ (٢: ج ١، ص ١٥٢؛ ٤٤: ج ١٦، ص ١٠٣)
٢٤٤. خَاطَبَهُ جَبَرِيلُ بِإِمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ: کسی که جبرئیل او را با لقب امیرالمؤمنین مورد خطاب قرارداد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٥. الْمَخْصُوصُ بِالْأُخْوَةِ: اختصاص یافته به برادری پیامبر (٤٤: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٥١: ج ٤٤، ص ٢٨٧ و ٣٣٠)
٢٤٦. الْمَخْصُوصُ بِذِي الْفِقَارِ: اختصاص یافته به شمشیر ذوالفقار (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٧. الْمَخْصُوصُ بِسَيِّدَةِ النِّسَاءِ: اختصاص یافته به همسری بانوی بانوان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٨. الْمَخْصُوصُ بِالظَّاهِرَةِ: اختصاص یافته به بانوی پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)
٢٤٩. الْمَخْصُوصُ بِعِلْمِ التَّأْوِيلِ وَ حُكْمِ التَّأْوِيلِ وَ نَصِّ الرَّسُولِ: اختصاص یافته به دانش تأویل و حکم تأویل و نص رسول (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٥٠. الْمَخْصُوصُ بِعِدَّةِ اللَّهِ: اختصاص یافته به ستایش بس زیبای خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧)

ص (٣٦٣)

٢٥١. **المُخلص لطاعة الله**: بی آلایش برای اطاعت خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٣)٢٥٢. **الملوک من طينة الرسول**: آفریده شده از گل پیامبر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)٢٥٣. **دعائم الأوتاد** (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٢)٢٥٤. **المدمر على الكفار**: فریزندۀ نابودی بر سر کافران (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)٢٥٥. **مُرغِّم الفَجْرَة** (٤٤: ج ٩١، ٩٧، ص ٢٨٧٤؛ ٧٤: ص ٤٨٥؛ ٣٣: ص ٣٩٩)

ص (٣٠٣)

٢٥٦. **المُرْوَج في السماء**: ازدواج داده شده در آسمان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)٢٥٧. **مُستَقِدُ الشِّيَعَةِ الْمُخْلَصِينَ**: نجات بخش شیعیان با اخلاص (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٣٧٥)

ص (٦٠٨)

٢٥٨. **مُسْتَوَدِعُ عِلْمِ الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ**: جایگاه دانش پیشینیان و پسینیان (٤٤: ج ٩٧،

ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦٠٨)

٢٥٩. **الْمَشْهُود** (٤١: ج ١، ص ٤٢٥؛ ١٢: ص ٧٥٨)٢٦٠. **مِصَبَّاحُ الضِّيَاءِ**: چراغ روشنایی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)٢٦١. **مُطِعْمُ الطَّعَامِ**: خوراننده غذا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)٢٦٢. **الْمُطَهَّر** (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٠، ٣١٩، ٣٠٧؛ ٣٩: ص ٢٩٢)٢٦٣. **الْمُطَهَّرُ مِنَ الْعَيْبِ، مِنَ الرَّيْبِ**: پاک از هر عیب، از هر شک و تردید (٤٤: ج ٩٧، ص

(٣٨٠)

٢٦٤. **مُظَهِّرُ الْبَرَاهِينَ**: نمایاننده برهانها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٤؛ ٥: ص ٦٠٨)٢٦٥. **مَظَهُورُ الْعَجَائِبِ**: مظہر شگفتیها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨؛ ٣٩: ص ١٨٣)٢٦٦. **مُظَهُورُ الْمَاءِ الْمَعِينِ**: ظاهرکننده آب روان و گوارا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦٠٨)٢٦٧. **مَعْدِنُ حُكْمِ اللَّهِ وَسِرِّهِ**: کان حکم و راز خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)٢٦٨. **مَعْدِنُ الْحِكْمَةِ** (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)٢٦٩. **الْمَحْصُومُ مِنَ الْخَلَلِ**: معصوم و دور از هر خللی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)٢٧٠. **الْمَحْصُومُ مِنَ الرَّلَلِ**: پاک و معصوم از لغزشها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)٢٧١. **الْمَفْطُومُ مِنَ الْخَلَلِ**: بریده شده و به دور مانده از خللها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٨٠)

٢٧٢. **مُقلّب الأحوال**: زیر و زیر کننده حالها (٤٤: ج، ٩٧، ص ٢٨٧ و ٣٣٠)
٢٧٣. **مُقيم الحجّة**: برپا کننده دلیل قاطع (٤٤: ج، ٢٧، ص ٣٨؛ ١٠، ص ٥١ و ٢١٦؛ ١٧: ج، ٢، ص ٢١٠؛ ٣٥: ج، ١، ص ٢٨٢)
٢٧٤. **مُكلّم الفتية في كهفهم بلسان الأنبياء**: گفت و گو کننده با جوانان (اصحاب کهف) در غارشان (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٢٧٥. **المكين الأمين** (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٧٦. **مبين القليب في الفلا**: جوشاننده چشمeh در بیان بی آب و گیاه (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٢)
٢٧٧. **المُتَجَب** (٣٢: ج، ٦، ص ٩٢؛ ١٨: ج، ٢، ص ٥٤٢)
٢٧٨. **المنجي من الهمّات**: نجات بخش از پر تگاهها (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٧٩. **المُنذر** (٤٤: ج، ٩٧، ص ١٨٣؛ ٥: ص ٦٠٤)
٢٨٠. **المُنَزَّهُ مِنَ الرَّيْبِ**: منزه و پاک از بدگمانی (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠٧)
٢٨١. **مَنْ شُرِّقَتْ بِهِ مَكَّةً وَ مِنِي**: کسی که به واسطه او مکه و منی شرف و بزرگی یافت (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١ و ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٨٢. **مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ**: کسی که دانش کتاب در نزد اوست (١٩: ص ٥٦٤؛ ٣٤: ج، ٢٧، ص ١٨٨ و ١٩٩؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٣٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٨٣. **المنعوت في التوراة والإنجيل والقرآن**: توصیف شده به نیکی در تورات و انجیل و قرآن (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٢٨٤. **مِنْهاجُ التُّقِيِّ**: راه روشن پرهیزکاری (٤٤: ج، ٩٧، ص ٤٠٩)
٢٨٥. **مَوْضِعُ سَرِّ اللَّهِ**: جایگاه راز خدا (٤٤: ج، ٩٥، ص ٢٩٨؛ ٥: ص ٤٧٣)
٢٨٦. **مَوْقِيًّا لِرَسُولِ اللَّهِ**: سپرکننده خود برای حافظت از رسول خدا (١٠: ص ٤٢؛ ٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٧)
٢٨٧. **الموْلُودُ فِي الْبَيْتِ ذِي الْأَسْتَارِ**: زاده شده در خانه دارای پرده (کعبه) (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)
٢٨٨. **الموْلُودُ فِي الْكَعْبَةِ** (٤٤: ج، ٩٧، ص ٣٠١)
٢٨٩. **مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ** (٤٤: ج، ٣٦، ص ٣٤٧؛ ٣٧، ص ٣٥٩؛ ٢٨، ص ١٤٧؛ ١، ص ٢٩٥)
٢٩٠. **الموْنَقَةُ بِالإِمَامَةِ**: شاداب به امامت (٧: ص ٣١)

٢٩١. **المُهَيْمِنُ** (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٧؛ ٣٣: ص ٧٣٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٧ و ٣٢٣ و ٣٤٧ و ٣٥٩)
٢٩٢. **مُهَيْمِنُ الْقَاضِي الْأَعْلَى** (٤٤: ج ٩٧، ص ٤١٠)
٢٩٣. **مِيزَانُ الْأَعْمَالِ**: ترازوی اعمال (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٢٩٠ و ٣٣٠)
٢٩٤. **مِيزَانُ يَوْمِ الْحِسَابِ**: ترازوی روز قیامت (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٩٥. **النَّاصِحُ**: خیرخواه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
٢٩٦. **نَاصِرُ الدِّينِ** (١٤: ص ١٩١؛ ٤٤: ج ٣٥، ص ١٢)
٢٩٧. **نَاصِرُ رَسُولِ اللَّهِ**: ياور فرستاده خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢٧)
٢٩٨. **النَّاطِقُ بِالصَّوَابِ**: گویا به درستی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٩٩. **النَّبَّأُ الْعَظِيمُ**: خبر بزرگ (٤١: ج ١، ص ٢٠٧؛ ٣٢: ج ٣، ص ١٤٥؛ ٤٢: ص ٥٣٣)
٣٠٠. **النَّجَمُ الْلَّائِحُ**: ستاره درخشان (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٣٣٠، ٩٩)
- ص ٦٣
٣٠١. **نَفْسُ رَسُولِ اللَّهِ** (٤٤: ج ٣١، ص ٤٣٩؛ ٤٣: ج ١٧؛ ٢١: ج ٢، ص ٢١٢؛ ٢: ج ٢، ص ٥٧٦)
٣٠٢. **نِعْمَةُ اللَّهِ عَلَى الْأَبْرَارِ**: نعمت خدا بر نیکان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٣٠٣. **نَفْسُ النَّبِيِّ** (٥: ص ٤٦٦؛ ١٣: ص ٣٣٤؛ ٣٢: ص ٥٢؛ ٧٠: ص ٧٠)
٣٠٤. **نَقْمَةُ اللَّهِ** (٤٤: ج ٩، ص ١٥٠؛ ٣٢: ص ٢٩٠، ٥٣؛ ٣٠٤: ص ٥٥، ص ٢٣٠؛ ٩: ص ٣٠٣؛ ٨: ص ٢٠٣)
- (١٤١)
٣٠٥. **النَّقِّيُّ**: بسیار پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٣٧ و ٣٠٩؛ ٣٠٩: ص ٩٨، ص ٢٣٧ و ٢٩٦ و ٣٢٠)
٣٠٦. **نُورُ اللَّهِ** (٤٤: ج ٣٨، ص ٩٠؛ ٩٧: ص ٣٣٦ و ٣٧٥٤؛ ٣٠: ص ١٨٥٤؛ ١٩: ص ١٩؛ ١١: ص ١١)
٣٠٧. **نُورُ اللَّهِ الْأَنْوَرُ**: نور درخشان تر خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)
٣٠٨. **نُورُ اللَّهِ الْتَّامُّ** (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٩؛ ١٧: ج ٢، ص ٤٤١؛ ٤: ص ٩٤)
٣٠٩. **نُورُ الْأَنْوَارِ** (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥ و ٣٤٧ و ٣٧٥؛ ٥: ص ٤٦٣ و ٦١٠؛ ٣٣: ص ٧٥٦)
٣١٠. **النُّورُ الثَّانِي** (٤٤: ج ٩١، ص ٣١١)
٣١١. **وَارِثُ الْأَنْبِيَاءِ** (٣٩: ص ٢٨٦؛ ١٦: ص ٥٦، ص ٣٢؛ ج ٦، ص ٥٩)
٣١٢. **وَارِثُ عِلْمِ الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ** (٣٢: ج ٦، ص ٢٥؛ ٢٥: ص ١٩؛ ٣٠: ص ٢٥؛ ٣٠: ص ١٥٥)
٣١٣. **وَارِثُ عِلْمِ النَّبِيِّينَ** (٢٥: ج ٢، ص ٦٠٠؛ ٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٢٢: ج ٢، ص ١٢١)
٣١٤. **وَالِدُ الْأَئِمَّةِ الْأَبْرَارِ** (٤٤: ج ٥٥، ص ٣٠٥ و ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠؛ ٩: ص ٣٤٥)

٣١٥. وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي يُؤْوِتُ مِنْهُ (٤١: ج ١، ص ١٤٣؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٣٩: ص ٢٩٢)
٣١٦. وَجْهُ اللَّهِ (٤٤: ج ٣٦، ص ١٥١؛ ١٢: ص ٤١٧)
٣١٧. وزیر الرَّسُول: وزیر فرستاده خدا، بر دارنده سنگینی امر پیامبر (ص ٥٣)
٣١٨. وَصَيْرَسُولِ اللَّهِ: جانشین فرستاده خدا (٤١: ج ١، ص ٨٨؛ ٣٢: ج ٦، ص ١٧؛ ج ٢، ص ٣٦٥)
٣١٩. الْوَصِيُّ الْوَفِيُّ: جانشین باوفا (٤٤: ج ٩٥، ص ٣١٩؛ ٥: ص ٤٩٢؛ ٣٩: ص ٢٦١)
٣٢٠. الْوَفِيُّ (٤٤: ج ٤٨، ص ١١)
٣٢١. وَلِيُّ اللَّهِ (٤١: ج ١، ص ٢٨٩؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٦؛ ٣٢: ج ٦، ص ٨٦)
٣٢٢. وَلِيُّ رَبِّ الْعَالَمَيْنَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩)
٣٢٣. وَلِيُّ رَسُولِ اللَّهِ (١: ج ١٧، ص ١٩١)
٣٢٤. وَلِيُّ عِصْمَةَ الدِّينِ: سرپرست زمام دین (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
٣٢٥. الْهَادِيُّ إِلَى الرَّشَادِ: راهنما به صوابکاری (٤٤: ج ٤٠، ص ٢٨١؛ ٣٧: ص ١٧٢)
٣٢٦. هادیاً لِأَمْمَةٍ: راهنمایی برای امّتش (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧ و ٣٨٠)
٣٢٧. هُدَىٰ مِنَ الصَّلَالِ: وسیله هدایت از گمراهی (٤٤: ج ٩٩، ص ١٠٦؛ ٥: ص ٢٩٦)
٣٢٨. یس (٥: ص ٤٠٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥)
٣٢٩. يَعْسُوبُ الدِّينِ وَالإِيمَانِ: بزرگ رئیس دین و ایمان (٤٤: ج ٢٨٧، ص ٣٣٠)
٣٣٠. يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ (٢٨: ج ١، ص ١٤٣؛ الإرشاد ١، ص ٣١؛ ٥: ص ٤٦٦)

منابع:

١. ابن‌ابی‌الحدید، عبدالحمید. شرح نهج‌البلاغه. قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی، ١٤٠٤ق.

٢. ابن‌شهرآشوب مازندرانی، محمدبن‌علی. مناقب آل‌ابی‌طالب. قم: علامه، ١٣٧٩ق.

٣. ابن‌طاووس، احمدبن‌موسى. بناء المقالة الفاطمیه. قم: آل‌البیت، ١٤١١ق.

٤. ابن‌طاووس، عبدالکریم. فرحة الغری. قم: رضی.

٥. ابن‌طاووس، علی‌بن‌موسى. اقبال‌الاعمال. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ دوم ١٣٦٧.

٦. التحصین. قم: دارالکتب، ١٤١٣ق.

٧. جمال‌الاسبوع. قم: رضی.

٨. فرج‌المهموم. قم: دارالذخائر.

٩. —. **مهج الدعوات**. قم: دارالذخائر، ١٤١١ ق.
١٠. ابن قولويه قمي، جعفر بن محمد. **كامل الزيارات**. نجف: مرتضوى، ١٣٥٦.
١١. اربلي، على بن عيسى بن أبي الفتح. **كشف الغمة**. تبريز: مكتبة بنى هاشمى، ١٣٨١ ق.
١٢. حسينى استرابادى، سيد شرف الدين على. **تأويل الآيات**. قم: اسلامى (وابسته به جامعه مدرسین)، ١٤٠٩ ق.
١٣. حلی، حسن بن يوسف بن مطهر. **الفین**. قم: دارالهجره، چاپ دوم ١٤٠٩ ق.
١٤. حلی، —. **كشف الیقین**. تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ١٤١١ ق.
١٥. حوزی، عبدالی بن جمعه. **نور الثقلین**. قم: اسماعیلیان، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
١٦. خزان قمي، على بن محمدبن على. **کفاية الاثر**. قم: اسماعیلیان، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
١٧. دیلمی، حسن بن ابی الحسن. **ارشاد القلوب**. شریف رضی، ١٤١٢ ق.
١٨. راوندی، قطب الدین سعیدبن هبة الله. **الخرائج و الجرائح**. قم: مؤسسه امام مهدی علیه السلام، ١٤٠٩.
١٩. صدوق، محمدبن على بن حسین بن بابویه قمي. **اماٹی**. کتابخانه اسلامیه، چاپ چهارم ١٣٦٢.
٢٠. —. **توحید**. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه، چاپ دوم ١٣٩٨ ق.
٢١. —. **خصال**. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه، چاپ دوم ١٤٠٣ ق.
٢٢. —. **عيون اخبار الرضی علیه السلام**. جهان، ١٣٧٨ ق.
٢٣. —. **كمال الدين**. قم: دارالكتب الاسلامیه، چاپ دوم ١٣٩٥ ق.
٢٤. —. **معانی الاخبار**. قم: اسلامی (وابسته به جامعه مدرسین)، ١٣٦١.
٢٥. —. **من لا يحضره الفقيه**. قم: اسلامی (وابسته به جامعه مدرسین)، چاپ سوم ١٤١٣ ق.
٢٦. صفار، محمدبن حسین بن فروخ. **بصائر الدرجات**. قم: کتابخانه آیت الله مرعشی، چاپ دوم ١٤٠٤ ق.
٢٧. طبرسی، ابوعلى فضل بن حسن. **اعلام الوری**. تهران: دارالكتب الاسلامیه.
٢٨. طبرسی، ابومنصور احمدبن على بن ابی طالب. **احتجاج**. مشهد: مرتضی، ١٤٠٣ ق.
٢٩. طبرسی، ابونصر حسن بن فضل. **مکارم الاخلاق**. قم: شریف رضی، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
٣٠. طبری، عمادالدین. **بشرة المصطفی**. نجف: کتابخانه حیدریه، چاپ دوم ١٣٨٣ ق.
٣١. طوسی، محمدبن حسن. **اماٹی**. قم: دارالثقافة، ١٤١٤ ق.

- .٣٢. تهذیب الاحکام. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ چهارم ١٣٦٥.
- .٣٣. مصباح المتهجد. بیروت: فقه الشیعه، ١٤١١ ق.
- .٣٤. عاملی، محمدبن حسن حزیر وسائل الشیعه. قم: آل البيت، ١٤٠٩ ق.
- .٣٥. عاملی نباطی، زین الدین. الصراط المستقیم. کتابخانه حیدریه، ١٣٨٤ ق.
- .٣٦. عیاشی، محمدبن مسعود. التفسیر. تهران: چاپخانه علمیه، ١٣٨٠ ق.
- .٣٧. قمی، شاذان بن جبرائيل. الفضائل. قم: رضی، چاپ دوم ١٣٦٣.
- .٣٨. کراجکی، محمدبن علی. کنز الفوائد. قم: دارالذخائر، ١٤١٠ ق.
- .٣٩. کفععی، ابراهیمبن علی. البلد الامین. چاپ سنگی.
- .٤٠. مصباح. قم: رضی (زاہدی)، چاپ دوم ١٤٠٥ ق.
- .٤١. کلینی، محمدبن یعقوب. کافی. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ چهارم ١٣٦٥.
- .٤٢. کوفی، فرات بن ابراهیم. التفسیر. تهران: مؤسسه چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ١٤١٠ ق.
- .٤٣. کیدری، قطب الدین. دیوان علی علیه السلام. قم: پیام اسلام، چاپ دوم ١٣٦٩.
- .٤٤. مجلسی، محمدباقر. بحار الانوار. بیروت: مؤسسه الوفاء، ١٤٠٤ ق.
- .٤٥. مفید، محمدبن محمدبن نعمان. اختصاص. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ١٤١٣ ق.
- .٤٦. ارشاد. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ١٤١٣ ق.
- .٤٧. النص على علی علیه السلام. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ١٤١٣ ق.
- .٤٨. کتاب المزار. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ١٤١٣ ق.
- .٤٩. مقننه. کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ١٤١٣ ق.
- .٥٠. منقري، نصر بن مزاحم. وقعة صفين. قم: کتابخانه آیت الله مرعشی، چاپ دوم ١٤٠٣ ق.
- .٥١. نوری، حاج میرزا حسین. مستدرک الوسائل. قم: آل البيت، ١٤٠٨ ق.
- .٥٢. نیلی نجفی، علی بن عبدالکریم. منتخب الانوار. قم: چاپخانه خیام، ١٤٠١ ق.
- .٥٣. هلالی، سلیمان بن قیس. کتاب سلیمان. قم: الهادی، ١٤١٥ ق.